

Nr 161.

Av herr **Hansén**, *angående viss ändring i 8 § lagen om vägdistrikt.*

Enligt 1929 års vägsakkunnigas förslag till lag om vägdistrikt skulle för val av vägfullmäktige vägdistrikt indelas i valkretsar, bestående av en eller flera kommuner. För varje valkrets skulle utses en fullmäktig jämte en suppleant för varje påbörjat befolkningstal av 1,000 eller det lägre tal. som erfordrades för att antalet fullmäktige för hela distriktet skulle uppgå till minst 10.

I flera yttranden över sakkunnigförslaget blev detta i förevarande avseende föremål för en hel del anmärkningar. Sålunda kom ganska allmänt den meningen till uttryck, att med tillämpning av bestämmelserna i sakkunnigförslaget antalet fullmäktige i folkrika distrikt skulle bli för stort. För att råda bot härför borde bestämmas visst maximiantal fullmäktige eller också föreskrivas, att en fullmäktig skulle utses, icke såsom enligt förslaget för varje påbörjat befolkningstal av 1,000, utan visst högre sådant tal, exempelvis 2,000. Såsom lämpligt maximiantal föreslogs i de flesta av de yttranden, där förslag härutinnan framställdes, antingen siffran 30 eller siffran 40.

Det bör anmärkas, att enligt den i ämnet till 1934 års riksdag avlåtna propositionen nr 21 varje kommun skulle utgöra valkrets samt benämningen vägfullmäktig utbyttes mot benämningen kommunombud.

Enligt departementschefens uttalande borde, för att icke sammanlagda antalet kommunombud i ett vägdistrikt skulle bli alltför stort, allenast de folkrikare kommunerna få utse mer än ett ombud vardera. I allmänhet lagom talrika representantförsamlingar komme enligt departementschefens mening att kunna erhållas genom föreskrift, att envar kommun skulle äga att utse ombud för varje påbörjat befolkningstal av 2,000 eller det lägre tal, som kunde erfordras för att antalet ombud för hela vägdistriktet skulle uppgå till minst 15.

Särskilda utskottet vid 1934 års riksdag, det s. k. väglagsutskottet, hade ingen erinran att göra mot den i propositionen angivna huvudregeln, att envar kommun skulle utse ett ombud för varje påbörjat befolkningstal av 2,000. Däremot fann utskottet lämplighetsskäl tala för ökning av det föreslagna minimiantalet ombud för ett vägdistrikt från 15 till 20. Utskottet ansåg emellertid dessutom, att, därest av särskilda skäl en kommun, exempelvis en ö, skulle komma att utgöra eget vägdistrikt, det för ett sådant distrikt kunde vara tillfyllest med en betydligt fåtaligare representantförsamling än i övriga distrikt. I anledning härav föreslog utskottet den bestämmelsen, att, om distrikt omfattande allenast en kommun, skulle 10 ombud utses.

Med den av utskottet föreslagna ändringen och gjorda tillägget antogs propositionen.

Bihang till riksdagens protokoll 1936. 3 saml. Nr 161—167.

positionens förslag till bestämmelser i hithörande avseende och återfinnes i 8 § lagen den 7 juni 1934 om vägdistrikt.

Såsom av det ovanstående framgår synes utskottet vid framläggande av sitt förslag om endast 10 ombud i distrikt, bestående av allenast en kommun, närmast hava tänkt på förhållandena å vissa öar, som kunde antagas komma att förbliva egna vägdistrikt, d. v. s. öar, vilkas befolkning endast i ringa mån hade möjlighet till eller behov av att använda vägarna inom närbelägna fastlandsdistrikt. Med hänsyn till dessa ödistrikts ringa storlek, befolkningens fåtalighet och den relativt obetydliga ekonomiska förvaltningen för vägväsendet därstädes har antalet vägstämmoombud i ett sådant distrikt ansetts kunna vara endast 10.

Genom en den 15 juni 1935 utfärdad kungörelse angående indelning av rikets landsbygd i vägdistrikt har Kungl. Maj:t i enlighet med föreskrifterna i 1 och 69 §§ vägdistriktslagen verkställt ny vägdistriktsindelning att gälla från och med den 1 januari 1937. Av sagda kungörelse framgår, att i 16 fall vägdistrikt kommer att bestå av allenast en kommun. Inom vartdera av Norrbottens och Västerbottens län kommer det att finnas 7 samt inom vardera av Jönköpings och Malmöhus län 1 vägdistrikt av nämnda slag.

Nedanstående uppställning upptager de vägdistrikt i Norrbottens län, som skola bestå av endast en kommun, samt dessa distrikts areal, folkmängd och väglängd:

	Areal i har	Folkmängd	Väglängd i mil	
			¹ / ₁ 1934	¹ / ₁ 1944 beräknas till
Älvsby	172,590	7,991	28	37.2
Nederluleå	110,194	10,877	25.6	30.2
Råneå	202,240	8,737	25.7	34.2
Gällivare	904,582	20,431	44	56.9
	(exklusive fjäll- traktsarealen)			
Jokkmokks	929,364	7,637	45	59.3
	(exklusive fjäll- traktsarealen)			
Arvidsjaurs	567,850	9,625	53	71.5
Arjeplogs	591,720	3,930	19.9	40.1
	(exklusive fjäll- traktsarealen)			

Enligt min mening kan det icke anses lämpligt och ändamålsenligt att i så stora vägdistrikt som de nu angivna distriktets beslutanderätt skall handhavas av en representantförsamling, bestående allenast av 10 ombud. Det torde också på goda grunder kunna ifrågasättas, huruvida lagen i denna punkt skulle hava erhållit sitt nuvarande innehåll, därest vid lagens utformande lagstiftaren haft klart för sig, att bestämmelser om 10 ombud skulle få tillämpning icke blott på mindre ödistrikt och med dem i storleksavseende likställda distrikt utan även på distrikt med den areal och folkmängd, som flera av de ovan angivna distrikten äga och i vilka distrikt vägförvaltningen är synnerligen omfattande och kostnaderna för vägväsendet högst betydande. För övrigt synes ett antal av endast 10 ombud icke stå i god överensstäm-

melse med rådande uppfattning beträffande en representantförsamlings storlek. I detta sammanhang må erinras om att enligt gällande bestämmelser antalet kommunal- och kyrkofullmäktige fastställts till lägst 15 och högst 40. Vad nu angår kyrkofullmäktiges arbetsuppgifter äro dessa, sedan skolväsendet lagts under den borgerliga kommunen, obetydliga, jämförda med de uppgifter, vilka tillkomma vägstämmoombuden, och gäller detta alldeles särskilt om hänsyn tages till de ekonomiska värden, varöver vederbörande äga att bestämma.

För att således olika intressen och meningsriktningar må kunna bli presenterade å vägstämman och denna icke få karaktären mera av en förstärkt vägstyrelse än av en beslutande församling, bör i sådana fall som de här ovan omnämnda utökning av antalet vägstämmoombud komma till stånd.

Under åberopande av vad som anförts får undertecknad därför hemställa,

att riksdagen måtte besluta antingen sådan ändring i 8 § första stycket lagen den 7 juni 1934 om vägdistrikt, att satsen — »omfattar distriktet allenast en kommun, skola 10 ombud utses» — utgår eller att berörda paragraf ändras i så måtto, att även vägdistrikt, som utgöres av en kommun, måtte berättigas utse vägstämmoombud till ett antal, som mera än det för närvarande bestämda antalet, d. v. s. 10, står i skäligt förhållande till distriktets areal, folkmängd och andra på frågans bedömande inverkan- de faktorer.

Stockholm den 20 januari 1936.

D. Hansén.

